

Monumentnummer*: 485667

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 april 1995
Kadaster deel/nr: 5644/2

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Groningen		Groningen		Groningen		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Hereplein	5		9711 GA	Groningen		
Hereplein	4		9711 GA	Groningen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
Groningen	I			4737		

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

VILLA, vrijstaand gesitueerd in het noordwestelijke kwadrant van het Hereplein, gebouwd in 1881 in opdracht van burgemeester Jhr. mr. J.A.E.A. van Panhuys (1836-1907; Commissaris van de Koningin van Groningen van 1883 tot 1893) naar ontwerp van de uit Oldenburg (Dld.) afkomstige architect G. Schnitger (1841-1917) in een zeer rijk versierde, eclectische bouwstijl. De familie van Panhuys bewoonde zomers het landgoed Nienoord in Leek (Gr.). Sinds 1923 is het gebouw in gebruik genomen als kantoor door de Nederlandse Bank en daartoe en door latere verbouwingen inwendig geheel aangepast. Voor de vensters van de begane grond is traliewerk in decoratieve patronen aangebracht.

Omschrijving

Het monumentale en geheel gepleisterde gebouw is opgetrokken op een in hoofdvorm rechthoekige plattegrond en is met een van de lange zijden naar het rondpoint gericht. Het gebouw bestaat uit een souterrain met twee bouwlagen onder een steil, afgeknot schilddak, gedekt met leien. Het rechthoekige bouwvolume is met serres met balkons en een toren van drie bouwlagen onder een steil, ingezwenkt en afgeknot schilddak uitgebouwd aan de korte zijden. De serre aan de zuidzijde is grotendeels gedicht. Het hoofdbouwvolume is acht traveeën breed. De buitenste dubbele traveeën aan beide zijden risaleren een weinig en zijn voorzien van hogere, opgaande kappen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Tegen de voordakschilden van deze traveeën zijn forse kajuiten geplaatst. Boven de overige middelste vier traveeën is het voordakschild voorzien van zinken oeil de boefs. De dakranden, ook die van de toren, zijn versierd met ajour bewerkt hekwerk van gietijzer. Alle vensters zijn gesloten met rondbogen en voorzien van geprofileerd stuc lijstwerk. De vensters in de zijrisalieten ontvingen bovendien een classicistische setting van een tegen de gevel geplaatste dubbele pilasterstelling. De vensters in de zijgevels zijn voorzien van gestucte architraven op consoles. Het voor de vensters op de eerste verdieping aangebrachte decoratief ijzeren traliewerk is van later datum (1923). Het pleisterwerk van het souterrain is gebosseerd, het overige pleisterwerk is vlak en voorzien van schijnvoegen. Op alle hoeken hebben de gestucte hoekblokken extra reliëf gekregen. Het souterrain wordt afgesloten door een zware doorlopende lijst. In de borstweringen van de vensters zijn op de begane grond panelen en op de verdieping balustrades aangebracht. De hoofdingang met een hardstenen stoep van drie treden bevindt zich in het westelijke torendeel onder een rondboog. In de oostelijke zijgevel is een tweede ingang onder een rondboog geplaatst met een hoge stoep en ijzeren hekwerk. De achtergevel is vlak gepleisterd en voorzien van reeksen rechtgesloten vensters. De gevels worden afgesloten door een kroonlijst die is voorzien van een dicht ritme van consoles, die een geprofileerde bakgoot dragen. De twee kajuiten in het voordakschild bestaan uit dubbele aediculastellingen met een overdaad aan decoratieve motieven als gebogen tympanen, wangstukken, pilasters en pinakels. De derde bouwlaag van de toren is uitgewerkt als bellevue en bevat op de hoeken pilasters en een reeks rondboogvensters met balustrades in de borstweringen. Het oorspronkelijke hekwerk van ijzer met lagen natuursteen en penanten is verdwenen.

Waardering

VILLA, geheel vrijstaand gebouw, fraai en zeer zorgvuldig vormgegeven in een rijk versierde, eclectische bouwstijl, typerend voor de bouwkunst uit het laatste kwart van de negentiende eeuw, van algemeen belang vanwege zijn cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde vanwege de hoogwaardige architectonische en esthetische kwaliteiten van het ontwerp, met name vanwege de compositie en de detaillering van de buitengevels en vanwege de plaats die het gebouw inneemt in het oeuvre van de architect. Bovendien vormt het gebouw, deel uitmakend van de bijzonder waardevolle bebouwing aan en in de omgeving van de Heresingel, vanwege zijn situering aan het noordwestelijk kwadrant van het rondpoint en de ligging in een zichtlijn van het zuiden naar de Herestraat, een zeer belangrijk element in de hoogwaardige stedenbouwkundige structuur van de singelreeks langs de zuidzijde van de binnenstad van Groningen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis